

College van Gedeputeerde Staten
2019BEM67
statenvoorstel

DATUM	11 juni 2019	NUMMER PS	
DOMEIN	LFOECO	COMMISSIE	RGW/BEM
STELLER	Michiel Linskens	DOORKIESNUMMER	06-21124704
DOCUMENTNUMMER	81F26C98	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Titel : Regio Deal Foodvalley

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 5
Toelichting	pag. 6

Bijlage(n): 2

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Voorgeschiedenis

Op 31 augustus 2018 hebben wij en de provincie Gelderland, Regio Foodvalley (WGR bestaande uit de gemeenten Rhenen, Renswoude, Veenendaal, Ede, Wageningen, Nijkerk, Barneveld en Scherpenzeel), de Universiteit Utrecht (UU) en de Universiteit Wageningen (WUR), LTO-Noord en VNONCW Midden de Regio Deal Foodvalley ingediend bij het Rijk. Wij hebben u hierover geïnformeerd met een statenbrief op 28 augustus 2018. Daarin is ook aangekondigd dat wij een bestuurlijk commitment zijn aangegaan van €10 miljoen (onder voorwaarde van uw goedkeuring). In de kadernota 2019-2022 is de Regio Deal opgenomen als aanvullende wens. Op 16 november 2018 nam de ministerraad het besluit om de Regio Deal Foodvalley in beginsel te honoreren met een bedrag van € 20 miljoen. Vanaf dat moment hebben alle betrokken partners gewerkt aan de feitelijke realisatie van de Regio Deal. Dit heeft geleid tot de inhoudelijke kern van de Regio Deal Foodvalley (85% versie) met een totale omvang van ruim € 70 miljoen. In het coalitieakkoord 2019-2023 van de provincie Utrecht is opgenomen om € 10 miljoen ter beschikking te stellen van de Regio Deal Foodvalley om de transitie van de landbouw- en voedselsector te faciliteren.

Essentie / samenvatting

De transitie van de landbouw naar een duurzaam en circulair systeem en het terugdringen van welvaartsziekten door ongezond voedsel zijn belangrijke maatschappelijke opgaven. De ambitie van de partijen die de Regio Deal Foodvalley willen afsluiten (het Rijk en zeven regionale partners), is om in partnerschap de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem te versnellen. Daarnaast willen de partijen een (inter)nationaal belangrijke rol spelen in het verbinden van excellent onderzoek en het toepassen van concrete innovaties in de praktijk voor duurzame en circulaire landbouw, voeding en gezondheid. De Regio Deal richt zich op een versnelde transitie van de primaire sector, het stimuleren van gezonde voeding (van prille start tot oude dag) en een versterking van de verbinding tussen de kennisclusters Wageningen/Ede en Utrecht. De inhoudelijke kern van de Regio Deal Foodvalley vormt de inhoudelijke basis, waarop u een besluit kunt nemen over de Regio Deal en het beschikbaar stellen van de benodigde middelen. In het kader van de Regio Deal worden projecten uitgevoerd, waarbij ook relevante Utrechtse partijen zijn betrokken.

De Regio Deal geeft een impuls aan de ambitie door samen te werken binnen drie sporen die integraal impact hebben op de hele voedselketen. Het gaat om de volgende sporen:

1. Versnelde transitie van de primaire sector
2. Gezonde voeding; van prille start tot oude dag
3. Versterking kenniscluster Foodvalley. Dit spoor is onderverdeeld in 3A Versterking kenniscluster en 3B World Food Centre (WFC in Ede).

Doelen

Partijen willen in 2022 onder andere de volgende doelen bereikt hebben:

Versnelde transitie van de primaire sector (spoor 1)

- Nieuwe, haalbare en betaalbare maatregelen voor emissiereductie op het gebied van fijnstof en ammoniak zijn breed in de regio ontwikkeld en worden in de regio en daarbuiten toegepast.

- In de regio Foodvalley worden circulaire kringlopen verder gesloten (waarbij dierlijke en plantaardige afval- en reststromen beter aan elkaar zijn verbonden), de biodiversiteit is verbeterd, de bodemkwaliteit is toegenomen en er is geëxperimenteerd met de inzet van andere gewassen.
- Nieuwe duurzame verdienmodellen, die de transitie aantrekkelijk maken voor de agrariërs, zijn ontwikkeld.
- Het maatschappelijk draagvlak voor de primaire sector in het gebied is verder versterkt, doordat er een sterkere verbinding tussen boeren en inwoners in het gebied is gerealiseerd.

Gezonde voeding: van prille start tot oude dag (spoor 2)

- Inwoners van de regio (van prille start tot oude dag) zijn gezonder en duurzamer gaan eten (op school, thuis, op het werk, in de zorg), de kennis hierover neemt toe en wordt ook bij diverse groepen in de zorg toegepast.
- Inwoners worden gestimuleerd in het maken van de juiste (voedsel)keuzes door het versterken van de omgeving met een gezond en duurzaam voedsel aanbod.
- Voeding krijgt een goede plek in de gezondheidszorg, zodat mensen de regio (terug)krijgen om met voeding en leefstijl hun gezondheid te behouden of te bevorderen.

Versterking kennisclusters Wageningen/Ede en Utrecht (spoor 3)

- De strategische samenwerking tussen de kennisinstellingen en diverse bedrijven die werken aan kennis en innovatie in Utrecht en Gelderland is versterkt.
- De marktintroductie van baanbrekende innovaties rond de maatschappelijke uitdagingen op het gebied van landbouw, voeding en gezondheid is versneld.
- De toegang voor kennisinstellingen en bedrijven (MKB, corporates, start-ups en scale-ups) tot gedeelde onderzoeks- en proef faciliteiten, en strategische investeringen hierin zijn verbeterd.
- De World Food Center (WFC) Experience, voor dialoog, educatie en beleving en internationale etalage voor het Nederlandse voedselbeleid van de toekomst, wordt gerealiseerd (in Ede).

De Regio Deal Foodvalley sluit goed aan bij onze ambitie voor een provinciale voedselagenda. Wij zien een provinciale voedselagenda als een stimuleringsagenda waarin kennisinstellingen, horeca, retail, agrariërs en burgers samenwerken voor kortere ketens en een lokale afzet van voedsel. Verder zullen wij erop toezien dat het streven naar kringlooplandbouw zich goed verhoudt tot de energietransitie en een regionale energie strategie en dat deze trajecten elkaar versterken.

Aanpak

Partijen zetten zich per spoor in om de beoogde resultaten van de Regio Deal te realiseren. De Regio Deal is gebaseerd op een integrale aanpak, waarbij elk spoor inhoudelijk in de andere sporen grijpt, en waarbij alle sporen in gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid bijdragen aan de ambitie. Elk spoor heeft een specifieke aanpak en een eigen aansturing. Dwarsverbanden tussen de sporen worden door de procesregisseurs van de sporen bewaakt en versterkt. Proeftuinen en fieldlabs maken in elk spoor een belangrijk onderdeel uit in het toepassen van kennis, het monitoren van de resultaten en het doorontwikkelen van de opgedane inzichten. De looptijd van de Regio Deal is drie jaar. In het kader van de Regio Deal worden projecten uitgevoerd, die door de betrokken partijen zijn opgesteld en geaccordeerd. Een overzicht van de projecten (activiteitenoverzicht) is als bijlage opgenomen. Met de Regio Deal wordt op basis van deze impuls een blijvende, structurele verandering en inbedding in de regio nagestreefd.

Governance

De governance van de Regio Deal Foodvalley is een belangrijke zaak. Niet alleen afspraken tussen Rijk en Regio, maar ook tussen regionale partijen onderling zullen goed vastgelegd moeten worden, met aandacht voor taken, verantwoordelijkheden en besluitvorming. De governance tussen Rijk en Regio wordt vastgelegd in de Regio Deal (artikel 6). De governance tussen de regionale partijen wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (SOK). Op dit moment worden zowel de governance tussen Rijk en Regio als tussen de regionale partijen onderling concreet uitgewerkt.

a. Governance Rijk - Regio

Op hoofdlijnen is de governance vastgesteld. Bestuurlijk opdrachtgever is de Stuurgroep Regio Deal Foodvalley die bestaat uit bestuurders van alle regiopartners en het Rijk. Het Rijk wordt vertegenwoordigd door meerdere ministeries, met het ministerie van LNV als primus inter pares. Deze stuurgroep draagt zorg voor de strategische bijsturing op de voortgang van de Regio Deal Foodvalley en is verantwoordelijk voor de jaarlijkse voortgangsrapportage. Deze wordt toegezonden aan alle betrokken organisaties.

Daarnaast is er op directie niveau een Rijk-Regio overleg dat optreedt als gedelegeerd opdrachtgever en vanuit die hoedanigheid het Regio Deal Team aanstuurt. Verder bewaakt dit overleg de kaders en randvoorwaarden zoals vastgesteld in de Regio Deal.

Het Regio Deal Team kan worden beschouwd als het 'kloppend hart' van de Regio Deal. Onderdeel van het team zijn de coördinator, de kassier en procesregisseurs van elk spoor. De coördinator draagt samen met het team zorg voor de procesregie, het secretariaat, de communicatie over de Regio Deal en de monitoring. De kassier (beoogd kassier is gemeente Ede) ontvangt de Rijksmiddelen via een decentralisatie uitkering (vastgelegd als onderdeel van de Regio Deal Foodvalley in een bestuursovereenkomst tussen het Rijk en gemeente Ede) en zorgt ervoor dat de middelen op de juiste plek terecht komen. De procesregisseur voor elk spoor is

verantwoordelijk voor de sturing op en de uitvoering van de werkpakketten en projecten. De provincie is vertegenwoordigd in het Regio Deal Team met inzet van de procesregisseur op spoor 2 en levert inhoudelijk inzet in alle drie de sporen.

In de Regio Deal Foodvalley wordt de governance rondom het Rijk-Regio overleg vastgelegd. Na het sluiten van de Regio Deal worden concrete werkafspraken gemaakt tussen de regiopartners onderling en vastgelegd in een nog op te stellen samenwerkingsovereenkomst (SOK, zie verderop).

b. Governance tussen regio partijen

Om de besluitvorming, taken en verantwoordelijkheden tussen de partijen in de regio nauwkeurig vast te leggen wordt gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst (SOK). Hierin wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de governance rondom de uitvoering van de sporen. Deze overeenkomst zal naar verwachting in augustus 2019 door de partijen op bestuurlijk niveau worden ondertekend.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

De Regio Deal Foodvalley is door alle partijen ondertekend en gaat op 1 september 2019 in uitvoering. De activiteiten leiden tot een versnelde transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem, een versterking van het kennisnetwerk van de regio en een (inter)nationale topositie op de combinatie landbouw, voeding en gezondheid.

Wettelijke grondslag

Artikel 143 van de Provinciewet

Financiële consequenties

Samen met bijdragen van het Rijk en andere partners bedraagt het totale bedrag ruim € 70 miljoen. De financiële inbreng van de verschillende partijen is als volgt:

Rijk	€ 20 miljoen
Provincie Gelderland	€ 33 miljoen
Provincie Utrecht	€ 10 miljoen
Regio Food Valley	€ 10 miljoen

Waterschap Vallei en Veluwe (geen formele partij) heeft toegezegd € 650.000,- bij te dragen aan spoor 1.

Onze bijdrage van € 10 miljoen hebben wij aangekondigd in de statenbrief van 28 augustus 2018 over alle regiodeals (inclusief Regio Deal Foodvalley) en is opgenomen als een wens in de kadernota 2019-2022. In deze kadernota is opgenomen dat mogelijke aanvullende financiering voor de uitvoering van de regiodeals in 2019 aan u wordt voorgelegd. In het coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen om € 10 miljoen ter beschikking te stellen van de Regio Deal Foodvalley om de transitie van de landbouw- en voedselsector te faciliteren.

De verdeling van de middelen over de sporen ziet er als volgt uit:

Spoor 1 (versnelde transitie primaire sector)	€ 15 miljoen
Spoor 2 (gezonde voeding: van prille start tot oude dag)	€ 15 miljoen
Spoor 3A (versterken kennisclusters)	€ 15 miljoen
Spoor 3B (World Food Center)	€ 28 miljoen.

Wat betreft de sporen 1, 2 en 3A zijn alle partijen akkoord met een minimale verdeling van 15-15-15 miljoen.

Spoor 3b staat apart, omdat het de ontwikkeling betreft van het World Food Center (WFC), waarin onder andere Ede en provincie Gelderland aan bijdragen. Zie het onderwerp Juridisch voor de rechtmatigheid van de financiering van projecten.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

- De Regio Deal Foodvalley is een samenwerking tussen acht partijen. In deze samenwerking wordt nadrukkelijk gekeken naar het verbinden van deze belangen, terwijl ook elke partij zijn eigen belangen behartigt. Voor de provincie Utrecht geldt dat onze belangen verder strekken dan de grens van de WGR Food Valley. Er wordt voor gezorgd dat ook organisaties die het Utrechts belang dienen, denk aan LTO Utrecht, VNONCW-regio Utrecht en EBU op een goede manier betrokken zijn.
- Het gebied dat deze Regio Deal bestrijkt is groter dan Regio Food Valley, al doet de naam soms anders vermoeden. Bij het opstellen van deze Regio Deal is gekozen om de maatschappelijke opgaven als vertrekpunt te hanteren. Partijen in Utrecht, Gelderland (westelijk deel) en Regio Food Valley, die daaraan een substantiële bijdrage willen leveren (kennis, experimenteergebied, fieldlab), kunnen deelnemen aan deze Regio Deal. Denk bijvoorbeeld aan steden als Utrecht en Amersfoort en het landelijke gebied in de regio Amersfoort die kunnen bijdragen aan de doelen van de Regio Deal en ook baat hebben bij de realisatie ervan.
- Vanwege het aantal partijen en de grote complexiteit is een heldere en strakke governance nodig. Het kost tijd om de governance (zowel tussen Rijk en Regio als tussen regionale partijen onderling) goed te organiseren. De governance is nu op hoofdlijnen bekend, maar de definitieve teksten in zowel de Regio Deal als in de Samenwerkingsovereenkomst, moeten nog worden vastgesteld. Vanuit de provincie is een team van deskundigen ingesteld om de governance vanuit de provincie zorgvuldig te begeleiden. Waar nodig worden externe deskundigen (zoals bijvoorbeeld een jurist of accountant) ingeschakeld om de governance

vast te leggen. Zie ook de paragraaf Juridisch.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Er zijn geen andere oplossingsrichtingen overwogen.

Effecten op duurzaamheid

De uitvoering van de Regio Deal Foodvalley zal een grote bijdrage leveren aan duurzaamheid. Het gaat hierbij onder andere om het verduurzamen van de landbouw (circulaire landbouw), het verlagen van de emissie voor een gezondere leefomgeving, het verminderen van voedselverspilling, het stimuleren van een gezonder eetpatroon met gezondheidswinst en het versterken van een regionaal voedselsysteem (korte ketens).

Voorgesteld wordt

1. kennis te nemen van de inhoudelijke kern van de Regio Deal FoodValley, met registratienummer 81F2C54E, die GS met het Rijk en andere regionale partijen zal aangaan en die als bijlage bij dit statenvoorstel is gevoegd;
2. een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar te stellen in de vorm van cofinanciering voor uitvoering van de Regio Deal FoodValley binnen de gestelde (inhoudelijke) kaders.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Verordening van 10-07-2019 tot

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 10 juli 2019

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 juni 2019, domein Leefomgeving, team Economie,

Gelezen;

- De Regio Deal Foodvalley

Overwegende;

- dat de transitie van de landbouw naar een duurzaam en circulair systeem en het terugdringen van welvaartsziekten door ongezond voedsel belangrijke maatschappelijke opgaven zijn;
- dat de samenwerking tussen de partijen (Rijk en regionale partijen) om te komen tot een duurzaam en gezond voedselsysteem kansen biedt om onze (inter)nationale rol op het gebied van duurzame landbouw, voeding en gezondheid te versterken;
- dat de Regio Deal Foodvalley bijdraagt aan het versterken van onze relatie met de Utrechtse gemeenten in Regio FoodValley en met de regio als geheel;
- dat spoor 1 (versnelde transitie van de primaire sector) zeer goed aansluit bij onze samenwerkingsagenda Landbouw (1.0);
- dat spoor 2 (gezonde voeding: van prille start tot oude dag) bijdraagt aan een belangrijke versterking van onze gezondheidseconomie, met positieve effecten voor innovatie, werkgelegenheid en vestigingsklimaat;
- dat spoor 3 (versterking kennisclusters) kan leiden tot een krachtig (inter)nationaal ecosysteem met een internationaal erkende koppositie op het gebied van kennis en innovatie rondom voeding en gezondheid;
- dat GS bij het indienen van de Regio Deal Foodvalley een financieel commitment zijn aangegaan van € 10 miljoen;
- dat de totale inbreng voor activiteiten van de Regio Deal Foodvalley ruim € 70 miljoen bedraagt;
- dat het organiseren en vastleggen van de governance vanwege de complexe situatie extra tijd kost, maar dat deze voor het in werking treden van de Regio Deal zowel voor Rijk-Regio als voor regionale partners onderling is vastgesteld;
- dat de provinciale organisatie met een team van deskundigen de governance van de Regio Deal zorgvuldig begeleidt, waarbij alle aspecten van rechtmatigheid zijn overwogen en goed bevonden;

Gelet op;

-

Besluiten:

1. kennis te nemen van de inhoudelijke kern van de Regio Deal FoodValley, met registratienummer 81F2C54E, die GS met het Rijk en andere regionale partijen zal aangaan en die als bijlage bij dit statenvoorstel is gevoegd;
2. een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar te stellen in de vorm van cofinanciering voor uitvoering van de Regio Deal FoodValley binnen de gestelde (inhoudelijke) kaders.

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 143 van de Provinciewet

2. Beoogd effect

De Regio Deal Foodvalley is door alle partijen ondertekend en gaat op 1 september 2019 in uitvoering. De activiteiten leiden tot een versnelde transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem, een versterking van het kennisecosysteem van de regio en een (inter)nationale toppositie op de combinatie AgriFood – Lifesciences & Health.

3. Effecten op duurzaamheid

De uitvoering van de Regio Deal Foodvalley zal een grote bijdrage leveren aan duurzaamheid. Het gaat hierbij onder andere om het verduurzamen van de landbouw (circulaire landbouw), het verlagen van de emissie voor een gezondere leefomgeving, het verminderen van voedselverspilling, het stimuleren van een gezonder eetpatroon met gezondheidswinst en het versterken van een regionaal voedselsysteem (korte ketens).

4. Argumenten

De belangen van de provincie Utrecht bij de drie sporen kunnen als volgt worden getypeerd:

1. Versnelde transitie van de primaire sector

- De Regio Deal biedt kansen om grensoverschrijdend en opgavegericht te werken.
- De Regio Deals is belangrijk voor de uitvoering van de samenwerkingsagenda Landbouw 1.0. Denk o.a. aan:
 - a. De ambitie voor de koploperpositie Circulariteit in intensieve veehouderij;
 - b. Een emissiearme, gezonde veehouderij: geeft ook invulling aan Uitvoeringsagenda Gezonde Lucht;
 - c. Duurzame verdienmodellen in bestaande (korte) keten verdienmodellen of door een gebiedsgerichte aanpak;
 - d. De Regio Deal sluit aan bij initiatieven in de provincie, zoals Food-Print Regio Utrecht, Citydeal Voedsel op de stedelijke agenda (spoor 2) en netwerken voor regionaal voedsel¹;
 - e. De kennisas landbouw, voedsel (Wageningen) en gezondheid (Utrecht) wordt versterkt en draagt bij aan het positioneren van de regio;
 - f. De Regio Deal Foodvalley moet leiden tot meer kennis, innovaties en bedrijvigheid op de genoemde kennisas.

2. Gezonde voeding; van prille start tot oude dag

- Inwoners van o.a. de gemeenten Utrecht, Amersfoort en de Utrechtse gemeenten van Regio FoodValley krijgen (nieuwe) impulsen en hulpmiddelen om gezonder en duurzamer te eten;
- De Regio Deal leidt tot een versterking van de gezondheidseconomie:
 - a. Innovatieve bedrijven, maar ook toeleveranciers, voedingsmiddelenbedrijven (groot en klein), universiteiten, hoge scholen, startups en scaleups (denk aan bijv. ontwikkeling nieuwe apps) in de provincie Utrecht krijgen een impuls;
 - b. Innovaties en valorisatie op het gebied van landbouw, voeding en gezondheid worden gestimuleerd;
 - c. De werkgelegenheid neemt toe;
 - d. Het profiel van Utrecht als 'gezondheidsregio' wordt versterkt;
- Projecten binnen dit spoor sluiten aan bij de ambitie van de regio en de provincie voor Gezond Stedelijk Leven, het programma Gezonde Leefomgeving (diverse onderdelen) en de ontwikkeling van de ROM.

3. Versterking kennisclusters Wageningen/Ede en Utrecht

- De combinatie van partners in de provincies Utrecht (met Universiteit Utrecht) en Gelderland (met Wageningen Universiteit) wordt versterkt en kan leiden tot één sterk netwerk op het gebied van landbouw, voeding en gezondheid;
- De ambitie om een internationaal erkende koppositie op het gebied van kennis en innovatie rondom landbouw, voeding en gezondheid met een bovengemiddelde kennisinfrastructuur te realiseren, wordt versterkt.

5. Kanttekeningen

- Bij de Regio Deals maakt het ministerie van LNV gebruik van het instrument decentralisatie uitkering, waarbij middelen uit de zogeheten Regio Enveloppe via Provincie- of Gemeentefonds worden overgemaakt naar de betreffende medeoverheid. Op 15 mei jl. constateerde de Algemene Rekenkamer, dat dit niet kan. In de woorden van de Rekenkamer "De hoofdreden hiervoor is dat er diverse decentralisatie uitkeringen bestaan die op gespannen voet staan met de beleids- en bestedingsvrijheid die een dergelijke uitkering kenmerkt (...) In deze regiodeals worden vooraf zodanig concrete afspraken gemaakt tussen het Rijk en regionale partners

¹ Zie voor meer informatie de Samenwerkingsagenda Landbouw 1.0, 4 februari 2019, o.a. pag. 16

over de aanwending van de door het Rijk verstrekte middelen, dat in de praktijk de beleids- en bestedingsvrijheid beperkt is.² Op dit moment bezint het Rijk/ministerie van LNV zich op de betekenis van deze uitspraak van de Rekenkamer. Het effect hiervan is moeilijk in te schatten.

- Een ander issue dat speelt is de verrekening van de BTW (Rijksbijdrage is inclusief BTW, overige bijdragen zijn excl. BTW). Het effect hiervan op de begroting wordt momenteel onderzocht.
- Op dit moment ligt er een inhoudelijke kern van de Regio Deal Foodvalley van 85%. Alle partijen zijn akkoord met de inhoud van deze versie, met de wetenschap dat op details nog wijzigingen aangebracht kunnen worden. De reden hiervan is dat het document nu ter beschikking moet zijn voor interne besluitvormingsprocessen binnen de partijen, om de geplande ondertekening week 30 te kunnen halen. Zie het onderwerp Juridisch voor de rechtmatigheid van de financiering van projecten.

6. Financiën

Samen met bijdragen van het Rijk en andere partners bedraagt het totale bedrag ruim € 70 miljoen. De financiële inbreng van de verschillende partijen is als volgt:

Rijk	€ 20 miljoen
Provincie Gelderland	€ 33 miljoen
Provincie Utrecht	€ 10 miljoen
Regio Food Valley	€ 10 miljoen

Waterschap Vallei en Veluwe (geen formele partij) heeft toegezegd € 650.000,- bij te dragen aan spoor 1.

Onze bijdrage is aangekondigd in de statenbrief van 28 augustus 2018 over alle regiodeals (inclusief Regio Deal Foodvalley) en is opgenomen als een wens in de kadernota 2019-2022. In deze kadernota is opgenomen dat mogelijke aanvullende financiering voor de uitvoering van de regiodeals in 2019 aan u wordt voorgelegd. In het coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen om € 10 miljoen ter beschikking te stellen van de Regio Deal Foodvalley om de transitie van de landbouw- en voedselsector te faciliteren.

De verdeling van de middelen over de sporen ziet er als volgt uit:

Spoor 1 (versnelde transitie primaire sector)	€ 15 miljoen
Spoor 2 (gezonde voeding: van prille start tot oude dag)	€ 15 miljoen
Spoor 3A (versterken kennisclusters)	€ 15 miljoen
Spoor 3B (World food Center)	€ 28 miljoen.

Wat betreft de sporen 1, 2 en 3A zijn alle partijen akkoord met een minimale verdeling van 15-15-15 miljoen.

Spoor 3b staat apart, omdat het de ontwikkeling betreft van het World Food Center (WFC), waarin onder andere Ede en provincie Gelderland aan bijdragen.

7. Realisatie

De wens van alle partijen is om de Regio Deal Foodvalley voor de zomer (eind juli) te ondertekenen. Dit leidt tot de volgende planning:

Weken 20-29	besluitvormingsproces bij alle partijen (einddatum 18 juli 2019)
10 juli	besluitvorming PS (week 28)
Week 30	ondertekening Regio Deal Foodvalley
1 september	beoogde start uitvoering Regio Deal Foodvalley

Na de start zullen leden van PS regelmatig geïnformeerd worden over de voortgang van het proces en de projecten. Hiertoe wordt een communicatieplan opgesteld door Rijk en Regio (zie ook onderdeel communicatie). Verder verschijnt jaarlijks een verplichte voortgangsrapportage van de Stuurgroep aan het Rijk. Deze zal ook aan alle betrokken partijen ter beschikking worden gesteld. Voor Provinciale Staten en gemeenteraden zal 1-2 keer per jaar een informatiebijeenkomst worden georganiseerd en zullen op gezette tijden projectbezoeken in de regio plaatsvinden.

De Regio stelt een jaarlijkse voortgangsrapportage op (artikel 7 in de Regio Deal) die ten minste het volgende bevat:

- a. Stand van zaken van het uitvoeren van projecten voortvloeiend uit het uitvoeringsprogramma Regio Deal Foodvalley die het voorgaande jaar financiering ontvingen uit de Regio Envelop.
- b. Realisatie van cofinanciering in het afgelopen jaar in verhouding tot de bijdrage uit de Regio Envelop en de begroting uit betreffende projectenboeken.
- c. Projectplannen voor voorgenomen projecten die in het lopende jaar financiering behoeven uit de Regio Envelop.

In 2025 wordt een eindevaluatie uitgevoerd aan de hand van de indicatoren en streefwaarden die gekoppeld zijn aan de beoogde resultaten. Tussenevaluaties maken onderdeel uit van de monitoring waarbij zo nodig kan worden besloten projecten op te schalen of te stoppen. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om voor alle Regio deals een Brede Welvaart Monitor te introduceren.

² Algemene Rekenkamer, Resultaten verantwoordingsonderzoek 2018, Den Haag, 15 mei 2019.

8. Juridisch

Gezien de vereiste rechtmatigheid vindt momenteel intensief overleg plaats met de andere regionale partners, waarbij onder andere deskundigen op het gebied van juridische zaken, concern control, financiën en inkoop zijn vertegenwoordigd. Als eerste stap zal, naast het completeren van de Regio Deal, een bestuursovereenkomst tussen het ministerie van LNV en gemeente Ede (kassier) worden vastgesteld, waarin geregeld wordt op welke wijze de middelen van het Rijk (€ 20 miljoen) rechtmatig worden overgemaakt aan de kassier van de regio. De verantwoordelijkheid voor de bestuursovereenkomst ligt bij het Rijk. Vanuit onze organisatie zullen voor zowel het completeren van de Regio Deal als de bestuursovereenkomst alle relevante disciplines (waaronder inkoop, subsidies en staatssteun) worden betrokken. De Regio Deal Foodvalley kan pas in werking treden als de governance, zowel tussen Rijk en Regio als tussen de regionale partijen onderling, goed is geregeld en vastgesteld met unanieme instemming van alle betrokken partijen.

De tweede stap die gezet zal moeten worden is een overeenkomst die regelt op welke wijze de gemeente Ede de middelen doorzet naar de projecten in de Regio. Een reële mogelijkheid, die nader onderzocht zal worden, is gebruikmaking van een begrotingssubsidie. Deze overeenkomst wordt dan ook door alle regionale partners ondertekend. Ook hierbij zullen vanuit onze organisatie alle relevante disciplines (waaronder inkoop, subsidies en staatssteun) worden betrokken.

De derde en meest cruciale stap is de stap waarbij de activiteiten van de Regio Deal Foodvalley gefinancierd moeten worden. De grootste risico's op onrechtmatigheid spelen bij juist bij deze stap. De Regio Deal Foodvalley vraagt mede vanwege het groot aantal betrokken partijen en de beschikbare middelen om een stevige juridische basis. De wijze waarop de financiering vorm gegeven wordt is afhankelijk van de feitelijke situatie en zal per keer bepaald dienen te worden. Zorgvuldig onderzoek is daarbij nodig naar de mogelijke risico's inzake onder meer staatssteun-, aanbestedings- en subsidierechtelijke vraagstukken. In dit kader kan ook de governance van belang zijn. Voor de provincie Utrecht zal intern een 'Financeboard', voorgezeten door een manager op concernniveau, worden samengesteld waarin de bovengenoemde juridische disciplines en een financieel deskundige zijn vertegenwoordigd. Ter borging van de rechtmatigheid zal per financiering van een activiteit vooraf en tijdig afgestemd worden met dit Financeboard, waarna pas bij algehele overeenstemming binnen dit gremium tot financiering kan worden overgegaan.

Vanuit onze bevoegdheid zullen wij de Regio Deal verder completeren en aangaan (in gewijzigde vorm). Wij zullen u informeren over het moment waarop de Regio Deal ondertekend wordt en u een definitieve versie toesturen.

9. Europa

De regiodeal sluit goed aan bij Europese beleidsontwikkelingen op het gebied van voedsel veiligheid, verduurzaming van voedsel productie, klimaatbestendigheid vergroten en gezond stedelijk leven. Aan deze onderwerpen zijn verschillende Europese subsidiestromen verbonden. Voor de regio deal is met name het Europese Horizon programma, het innovatie- en onderzoeksprogramma van de Europese Unie, een belangrijke subsidiestroom.

10. Communicatie

Openbaarmaking na afsluiten Regio Deal

Bij het sluiten van de Regio Deal zal het Rijk, deze Regio Deal, samen met andere afgesloten Regio Deals, openbaar maken, onder andere in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Regio Deals. Verder rapporteert het Rijk over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Bij het sluiten van de Regio Deal wordt, in afstemming met Rijk en regionale partijen een gezamenlijk persbericht verstuurd. De regie voor dit persbericht ligt bij het Rijk en het Regio Deal Team, waarin de provinciale procesregisseur van spoor 2 zitting heeft. Vooraf wordt de tekst met betrokken partijen afgestemd.

Communicatie binnen Regio Deal

De communicatie is vastgelegd in artikel 8 van de Regio Deal. De kernboodschap fungeert als centrale communicatielijn van Partijen en is daarmee de basis van alle communicatie-uitingen. De kernboodschap is: Versnelling van de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem. De communicatie over de Regio Deal verloopt primair vanuit de Regio. Het Rijk draagt de kernboodschap ook uit via zijn eigen kanalen. Dit geldt voor het programma als geheel maar ook voor de afzonderlijke projecten. Er wordt een gezamenlijk communicatieplan vastgesteld in het Rijk-Regio overleg. Projecten die onderdeel vormen van het uitvoeringstraject van de Regio Deal worden in de communicatie gevraagd kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in het kader van de Regio Deal.

De communicatie zal worden aangestuurd door de regisseur van het Regio Deal Team (zie governance). Wij zullen een communicatiemedewerker leveren voor een gezamenlijk communicatieoverleg. Dat neemt niet weg dat waar zinvol wij eigenstandige communicatieactiviteiten ontplooiën, in afstemming met het Regio Deal Team. Na de start zal de voortgang structureel worden besproken met de verantwoordelijk gedeputeerde in het portefeuillehouders overleg. Wij zullen u regelmatig informeren over, en waar zinvol betrekken bij de voortgang van het proces en de projecten.

Jaarlijkse voortgangsrapportage + monitoring

Jaarlijks zal een voortgangsrapportage worden opgesteld, die ook aan alle betrokken partijen wordt gestuurd. Hierin zal ook aandacht worden besteed aan de indicatoren, die jaarlijks gemonitord zullen worden (zie ook *planning en realisatie*).

11. Bijlagen

1. Inhoudelijke kern Regio Deal Foodvalley (85%-versie)
2. Activiteitenoverzicht Regio Deal Foodvalley